

Miniszterelnökség
Családokért Felelős Tárca Nélküli Miniszter

INTÉZKEDÉSI TERV JÁRVÁNYÜGYI SZEMPONTBÓL A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁSBAN ALKALMAZANDÓ ELJÁRÁSRENDRŐL

A járvány harmadik hullámának idején a bölcsődei ellátás keretében fel kell készülni a védekezésre és a megelőzésre, továbbá ki kell dolgozni olyan eljárásrendet, amely megfelelő segítséget nyújt ahhoz, hogy szükség esetén célzott beavatkozásokkal beazonosíthatók és fokozottabban támogathatók legyenek a veszélyeztetett intézmények, szolgáltatások.

Az alábbi intézkedési terv elsődleges célja iránymutatást adni az általános járványügyi szabályok fokozott betartásához.

Jelen intézkedési terv a módosításig vagy visszavonásig marad érvényben, a módosítására a járványügyi helyzet alakulásától függően, a tapasztalatok figyelembevételével kerül sor. A módosításról a fenntartók, az intézmények és a szolgáltatások tájékoztatást kapnak.

Az intézkedési terv bevezetéséről és alkalmazásáról az intézményvezető, szolgáltatást nyújtó köteles gondoskodni, a fenntartó feladata a megvalósítást ellenőrizni.

Az intézkedési tervben megfogalmazottak megvalósításához minden bölcsődei ellátásban dolgozó és a szülők felelős együttműködése szükséges.

1. Általános elvek

Továbbra is fokozottan be kell tartani a közegészségügyi-járványügyi szabályokat, hiszen az elengedhetetlen feltétele a biztonságos kisgyermekellátásnak. A járványügyi szabályok betartása mellett lehetőség szerint szem előtt kell tartani a bölcsődei nevelés-gondozás alapelveit, figyelemmel a bölcsődében dolgozó munkatársak egészségének védelmére is.

Az intézmények, szolgáltatások bejáratánál figyelmeztető felhívást kell kitenni a kötelező maszk hordására, továbbá vírusölő hatású kézfertőtlenítőt kell biztosítani, annak használatára fel kell hívni a figyelmet, továbbá ki kell helyezni a kézmosás menetét bemutató útmutatókat is.

Az intézménybe, szolgáltatásba érkezéskor mindenki gondosan és alaposan mosson kezet, vagy fertőtlenítsse a kezét (a gyermekek esetében javasolt az alapos szappanos kézmosás).

A szociális helyiségekben biztosítani kell a szappanos kézmosási lehetőséget, amelyet lehetőség szerint vírusölő hatású kézfertőtlenítési lehetőséggel kell kiegészíteni.

Kéztörlésre papírtörlők biztosítása szükséges, textil törölköző használata kifejezetten kerülendő.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az alapvető higiénés szabályok betartására. Az egyes tevékenységeket

megelőzően és azokat követően (pl. gyermek tisztázása) szappanos kézmosás vagy alkoholos kézfertőtlenítés szükséges.

A papírzsebkendő egyszeri használatára ügyelni kell. A használt papírzsebkendőket azonnal lámpedalós tárolóba helyezett zárható szemeteszádba kell kidobni, ügyelve a potenciális fertőzésveszélyre és utána kezet kell mosni. Kézzel nyitható tárolót rendszeresen alkoholos fertőtlenítővel szükséges letörölni.

Naponta több alkalommal ki kell üríteni a szemeteseket, óvatosan, odafigyeléssel kezelve azok tartalmát. Azokat a felületeket, amelyeket a gyermekek, szülők, bölcsődei ellátásban dolgozók megérintenek, a szokottnál gyakrabban szükséges lefertőtleníteni (pl., ajtókilincsek, öltözőszekrények stb.). A felhasznált fertőtlenítőszer használatához megfelelő védőeszközt kell biztosítani, és azt viselni kell.

Elegendő számban és mennyiségben rendelkezésre kell állnia vírusölő hatású kéz- és felület-fertőtlenítőszernek és takarítószernek. A fertőtlenítőszereket minden esetben a gyártó által magyar nyelven feltüntetett használati utasítás szerint, megfelelő koncentrációban és megfelelő behatási idővel kell felhasználni.

Az ózonnal történő fertőtlenítés kerülendő, tekintettel arra, hogy az ózongenerátorok használatakor keletkező ózon, illetve a levegőben lévő illékony anyagok és az ózon reakciójából származó káros vegyületek egészségre ártalmasak. Ózongenerátorok fertőtlenítésre történő használata Magyarországon jelenleg nem engedélyezett.

A helyiségek UV-fénnyel történő fertőtlenítése kizárólag emberek távollétében történhet.

A textíliák gépi úton történő fertőtlenítő mosása termodezinfekciós és kemo-termodezinfekciós mosási eljárással történhet.

A takarítást, fertőtlenítést úgy kell megszervezni, hogy a gyermekek egészségét ne veszélyeztesse.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a bölcsődei csoportszoba és az egyéb kisgyermekellátást szolgáló helyiségek (pl., fürdőszoba, átadó stb.), valamint a felnőttek által használt szociális helyiségek (pl., öltöző, mosdó, folyosók, stb.) folyamatos vagy rendszeres, fokozott intenzitású természetes szellőztetésére. A helyiségek ablakát időjárás és környező forgalom függvényében lehetőség szerint nyitva kell tartani.

Mesterséges szellőztetés biztosítása esetén, ha az ablakok nyithatók a helyiségben, ezt ajánlott előtérbe helyezni a mesterséges szellőztetéssel szemben, és javasolt a minél gyakoribb, nyitott ablakokon keresztüli szellőztetés. Amennyiben az ablakok nem nyithatók, úgy biztosítani kell a folyamatos friss levegőellátást, és kerülni kell a levegő visszakeverését a rendszerbe.

A légtechnikai berendezések üzemeltetésére vonatkozó előírásokat az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Az időjárás függvényében a gyermekek szabad levegőn tartózkodását naponta biztosítani kell.

A játékok fertőtlenítéséről, eszközök, berendezési tárgyak felületének fertőtlenítéséről rendszeresen gondoskodni kell.

2. Az intézmény, szolgáltatás látogatása

A koronavírus-betegség, a SARS-CoV-2 elsősorban direkt módon, cseppfertőzéssel terjed, azaz a járvány szempontjából a legnagyobb veszélyt a megbetegedett köhögő, tüsszögő ember jelenti. A gyermek intézményekben, szolgáltatásokban különösen fontos az alapvető higiénés követelményeken túlmutató, a koronavírus-fertőzés terjedésének megakadályozását célzó előírások betartása.

A bölcsődei ellátást kizárólag egészséges, tüneteket nem mutató gyermek veheti igénybe. A kisgyermek ellátásában, az intézmények, szolgáltatások működtetésében csak egészséges és tüneteket nem mutató dolgozó vehet részt. Az intézményeknek tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy amennyiben gyermeküknél betegsége utaló tüneteket észlelnek, a Nemzeti Népegészségügyi Központ aktuális eljárásrendje alapján gondoskodjanak orvosi vizsgálatról.

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/koronavirus-tajekoztato/765-tajekoztatas-a-jarvanyugyi-keszultsegi-ido-szak-alatt-betartando-altalanos-jarvanyugyi-megelozo-szabalyokrol>

A szülő köteles az intézményt, szolgáltatást értesíteni, ha a gyermeknél vagy vele egy háztartásban élőknel koronavírus-gyanú vagy igazolt fertőzés van.

Amennyiben a gyermek vagy a bölcsődei dolgozó bármely fertőző betegség tüneteit mutatja, otthon kell maradnia mindaddig, amíg a tünetmentesség nem igazolt.

Hatósági házi karantén esetén a járványügyi hatóság által kiadott, a járványügyi megfigyelést elrendelő határozatot – mely tartalmazza a hatósági házi karantén végének időpontját – szükséges bemutatni mind az ellátásban részesülő gyermek, mind a bölcsődei ellátásban dolgozó esetében.

3. Teendő beteg személy esetén

Amennyiben a dolgozónál SARS-CoV-2 fertőzés tünetei észlelhetők, haladéktalanul mentesíteni kell a munkavégzés alól, egyúttal házi orvosához szükséges irányítani, Amennyiben az intézmény/szolgáltató értesül arról, hogy gyermek vagy dolgozó esetében SARS-CoV-2 fertőzés igazolódott, fel kell venni a kapcsolatot a területileg illetékes járási/fővárosi kerületi népegészségügyi osztállyal/hivatallal, aki dönt a szükséges teendőkről.

Gyermek esetén a szülők azonnali értesítéséről gondoskodni kell. A szülőnek pedig haladéktalanul gondoskodnia kell a kisgyermek elviteléről. A szülő megérkezéséig a beteg gyermeket el kell különíteni. A beteg gyermek felügyeletét ellátó személynek kesztyű és maszk használata kötelező.

4. A gyermekek fogadása

A kontaktusok csökkentése érdekében a gyermekek átadása során, az öltözőkben, átadókban, egy időben csak annyian tartózkodjanak (lehetőség szerint egyszerre két szülőnél több ne tartózkodjon), hogy a megfelelő védőtávolság (1,5 méter) betartásra kerülhessen, az ott tartózkodási idő minimalizálása mellett. Ahol adottak ehhez a személyi feltételek, zsilipmódszerrel is történhet a gyermekek fogadása.

A fertőtlenítős lábtörlő alkalmazása továbbra is ajánlott.

A szülők szájmászokban léphetnek be az intézménybe, szolgáltatásba.

Az intézmények, szolgáltatások tájékoztassák a szülőket a fertőtlenítő kézmosás feltételeiről, és kérik annak alkalmazását.

5. Új gyermekek fogadása

Családlátogatás

Jelen helyzetben a családlátogatás a megszokott formában nem megvalósítható, azonban fontos, hogy kellő információval rendelkezzen az intézmény, szolgáltatás a gyermek fejlődéséről, egyéni szokásairól, és a szülők elvárásairól. Javasolt egyéb kommunikációs eszköz használata (pl. viber, messenger), amelynek segítségével megismerhetők a gyermek szokásai (pl. kedvenc játék, alvás, stb.).

Beszoktatás

A beszoktatások továbbra is fokozatosan, szülővel együtt történjenek. A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszertanának betartására a jelen helyzetben is törekedni kell. Beszoktatásra egyszerre csak egy szülő érkezzen egy gyermekkel (ikergyermekekkel). A szülőket tájékoztatni kell, hogy a bölcsődébe szájmazskban kell érkezni, a beszoktatás során a csoportszobában szájmazskot lábvédő zsákot vagy váltó papucsot kell viselni. Amennyiben adottak a feltételek, javasolt, érintésmentes hőmérővel a testhőt ellenőrizni. Az időjárás függvényében a beszoktatás időtartamának nagy részét lehetőség szerint a játszóudvaron töltsék a szülők és a gyermekek.

Szülői értekezlet

Szülői értekezlet megtartása továbbra is online formában történjen, ha ehhez nincsenek meg a feltételek a szülőket írásos formában rendszeresen tájékoztatni kell az őket érintő eseményekről.

Gyermekek ellátásával kapcsolatos ajánlások

A járványügyi szabályok betartása mellett elsődlegesen biztosítani kell a szeretetteljes nevelést, gondozást. Átmeneti tárgyat a gyermek bevihet magával az intézménybe, szolgáltatásba, amelyet fertőtleníteni szükséges. Amennyiben ez a tárgy textil kendő/pelenka vagy rágásra használt anyag, úgy a szülőtől kérni kell annak naponta történő mosását, fertőtlenítését.

A gyermekek kézmosását, orrtörlését még az önálló gyermekeknél is felügyelni, segíteni kell.

A napirend szervezés során ügyelni kell arra, hogy a levegőztetés a lehető legtöbb időt ölelje fel a napi tevékenységekből, javasolt, hogy amint az időjárás engedi, a játszóudvaron fogadják és adják át a gyermekeket a szülőnek.

Altatás

Lehetőség szerint az altatáshoz a gyermekek ágyát egymástól 1,5 méteres távolságban kell elhelyezni. Ahol lehetőség, ott a teraszon történjék az altatás.

Környezet higiénia

A textil, plüss állatok, babaruhák, textil játékok, babatakarók mosásáról, fertőtlenítéséről rendszeresen gondoskodni kell. A felületeket, különösen például a babakonyha, fodrászsarok eszközeit, a csecsemő és szerepjátékokat naponta fertőtleníteni kell.

A csoportszobában lévő szőnyegetek lehetőség szerint takarítógéppel nedvesen javasolt tisztítani, a folyadékhoz fertőtlenítő adagolása szükséges.

Étlaptervezés, étkeztetés

Ajánlott a biztonságos hőkezeléssel (legalább 2 percen át tartó 72°C-os maghőmérsékletet, vagy az étel minden pontján legalább 75°C-ot biztosít) készíthető ételek étlapon tartása. Kiemelten fontos a zöldségek, gyümölcsök alapos folyóvízes lemosása. A nyers, kellően nem tisztítható alapanyagot tartalmazó ételek feltalálása kerülendő.

Gondosan kell elvégezni a gyermekek által használt edények, evőeszközök, poharak, tálcák megfelelő hatásfokú fertőtlenítő mosogatását, ügyelni kell azok cseppfertőzéstől védett tárolására.

6. Rendezvények, programok szervezése

Évkörhöz kötődő rendezvény szervezése az intézményben, szolgáltatásban kizárólag a délelőtti órákban és csak a gyermekek számára javasolt, külső szereplők bevonása nélkül, zártkörű módon valósuljon meg, de az adatvédelmi szabályok betartása mellett törekedni kell az élmények megosztására a családokkal. (zárt csoportok, weblap, stb.)

A veszélyhelyzet ideje alatt nem vehető igénybe az üres férőhelyeken az időszakos gyermekfelügyelet.

7. Szülők tájékoztatása, kapcsolattartás

Kiemelt figyelmet kell biztosítani a szülők tájékoztatására a nyomtatott tájékoztatók mellett a digitális kommunikáció változatos formáival, mint az elektronikus levelezés, telefon, üzenetküldés (szöveg, kép) online hívások, videó üzenetek, egyéb, biztonságos kommunikációs rendszerek, honlap, közösségi oldalak, de ebben az esetben is tekintettel kell lenni az adatvédelmi szabályok betartására.

8. Dolgozók munkaszervezése, egészségvédelme

A bölcsődei ellátás biztosításában csak egészséges és tüneteket nem mutató dolgozó vehet részt. A dolgozók egészségének védelmére törekedni kell, a munkaszervezésben kiemelt figyelmet kell fordítani a krónikus betegséggel küzdő munkatársak védelmére.

Amennyiben a dolgozó munkahelyén lázasodik be, az intézmény, szolgáltatás vezetőjének intézkednie kell, hogy az érintett dolgozó az otthonába távozzon, és felvegye a kapcsolatot a házi orvosával.

Az alkalmazottak munkaköri leírását a fertőzés megelőzése érdekében ki kell egészíteni, ami kiterjed a munkába járásra, a higiéniai szabályok fokozott betartására, az intézményen belüli személyes érintkezés minimalizálására, az azonosított fertőzött vagy veszélyeztetett személy kötelezettségeire az intézmény felé.

A dolgozókat folyamatosan tájékoztatni kell az egészségük védelmét szolgáló intézkedésekről, lehetőségekről.

9. Szaktanácsadói látogatások, ellenőrzések

A szakmai munka támogatása, szükséges esetben a megfelelő közegészségügyi szabályok betartásával végezhető.

10. Továbbképzések

Továbbképzéseket kizárólag online formában lehet megtartani.

11. Szakmai gyakorlat

Szakmai gyakorlat a veszélyhelyzet időtartama alatt nem tartható. Vizsga céljából az intézményekbe csak egészséges hallgatók léphetnek be, számukra is kötelező a maszk használata és a higiénés szabályok betartása, azonban a gyermekcsoportokba nem végezhetnek közvetlen megfigyelést.

Légtechnika rendszerek helyes használata

Újabb tanulmányok szerint az egészen apró nyálcseppek hosszabb ideig a levegőben maradhatnak fertőzőképességüket megőrizve. Az apró nyálcseppecskék elsősorban zárt térben jelenthetnek kockázatot, ahol koncentráltan megmaradnak. A nem megfelelően működtetett légtechnikai eszközök természetes szellőztetés hiányában növelhetik a fertőzés kockázatát.

Az olyan légtechnikai készülékek, amelyek friss levegő pótlására nem alkalmasak, és kizárólag a belső levegőt forgatják (pl.: split klíma és fan-coil berendezések, mobil légtisztítók), a levegőben tarthatják a vírusos cseppeket, szállíthatják a kórokozókat. Ezek a készülékek csak akkor használhatóak, ha egyidejűleg intenzív levegő utánpótlás történik kültérből.

Split klímaberendezések a nyári időszakban, amennyiben használatuk a nagy melegre tekintettel indokolt, az alábbi feltételek betartása mellett működtethetők:

- a készüléket úgy állítsák be, hogy a **helyiség alsó felében ne okozzon nagy légáramot**, (a levegőáramot felfele irányítsák),
- a klímaberendezések használatával párhuzamosan végezzenek **napi többszöri**, lehetőleg óránkénti **intenzív (teljes ablakfelületet kitaró) szellőztetést**,
- a készülék beltéri egységének **hőcserélője és porszűrője gyakran** (súlyosabb járványhelyzetben hetente vagy gyakrabban) **kerüljön fertőtlenítésre**, engedélyezett vírusölő hatású szerrel,
- nagyobb igénybevétel (például rendezvények) előtt és után is fertőtlenítsék a készülékeket,
- a cserélhető szűrővel is rendelkező készülékek **szűrőjét cseréljék az előírtnál gyakrabban** a megfelelő óvintézkedések betartása mellett, figyelembe véve, hogy a használt szűrő fertőzés forrása lehet (maszk és kesztyű használata mellett a szűrőt a helyszínen óvatosan helyezték műanyag zsákba és azt azonnal zárják le),
- **megfelelő hőmérséklet beállítása** szükséges a berendezésen (a külső hőmérsékletnél maximum 6-8°C-kal hidegebbre javasolt a klímaberendezést beállítani).

Ventilátorok használata csak folyamatosan kitaró ablakok mellett javasolt a helyiségekben több személy egyidejű tartózkodása esetén. E készülékek kitaró ablakok mellett segíthetik a beltéri levegő gyors kicserélődését, ezáltal a kórokozók koncentrációjának csökkentését, zárt ablakok mellett azonban fokozzák a fertőződés kockázatát.

Egyes UV-fénnyel, HEPA-szűrővel vagy elektrosztatikus légszűrővel működő **mobil légtisztító készülékek** csökkenthetik a levegőben lévő vírusok számát, azonban szintén hozzájárulhatnak a vírusos cseppek lebegtetéséhez is. Hamis biztonságérzetet keltve elterelődhet a figyelem az alapvetően fontos természetes szellőztetés szükségességéről, így akár emelhetik is a fertőződés kockázatát a zsúfoltabb beltérekben.

Légtisztítók járványhelyzetben való használata esetén az alábbiakra kell figyelmet fordítani:

- használatukkal párhuzamosan **folyamatos, vagy gyakori** (óránkénti) **intenzív** (teljes ablakfelületet kitaró) **szellőztetés szükséges** (amennyiben a helyiségben egyidejűleg többen is tartózkodnak), nehezebben szellőztethető helyiségek esetén a szomszédos helyiségek felől ajtón keresztül szükséges biztosítani a friss levegőt.

- a szűrővel rendelkező készülékek általában félévente előírt **szűrőcseréjét végezzék gyakrabban** (3-4 havonta), a megfelelő óvintézkedések betartása mellett, figyelembe véve, hogy a használt szűrő is fertőzés forrása lehet,
- az **UV-C fényel** (germicid lámpával) ellátott légszűrő-készülékeknel fontos, hogy ózontermelés-mentesek legyenek, azaz **csak 253,4 nanométer feletti hullámhosszúságú ibolyántúli (UV-C) sugarakat bocsásson ki** a készülékben működő UV fényforrás, mert az ennél rövidebb hullámhosszúságú UV fény alkalmazásánál ózon termelődik. Emellett fontos, hogy **az UV-fény zárt rendszerben működjön**, és teljesen fedett legyen a szem- és bőrkárosodás elkerülése érdekében,
- az elektrosztatikus szűrővel rendelkező készülékek előírt tisztításának elhagyása a hatékonyságot csökkenti,
- **ózontermelő légtisztítók használata ellenjavallt**, mivel az ózon káros az egészségre, s Magyarországon nem engedélyezett a használata.